

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ, МОЛОДІ ТА СПОРТУ

Запорізький національний технічний університет

**МЕТОДИЧНІ ВКАЗІВКИ ДО
НАПИСАННЯ КУРСОВИХ, ДИПЛОМНИХ І
МАГІСТЕРСЬКИХ РОБІТ**

для студентів спеціальностей 6.030301, 7.030201, 8.030201

“Журналістика”

денної та заочної форм навчання

Методичні вказівки до написання курсових, дипломних і магістерських робіт для студентів спеціальності 6.030301, 7.030201, 8.030201 “Журналістика” денної та заочної форм навчання / Укл.: С.А. Панченко. – Запоріжжя: ЗНТУ, 2008. – 45 с.

Укладач: С.А. Панченко, доцент, к.ф.н.

Рецензент: В.Л. Погребна, проф., д.ф.н.

Відповідальний за випуск: Н.В. Островська, викладач.

Затверджено
на засіданні кафедри
журналістики

Протокол № 1
від “ 28 ” серпня 2008р.

ЗМІСТ

ВСТУП	4
1. ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ	6
1.1. Загальні зауваження	6
1.2. Планування роботи.....	7
1.2.1. Вибір та затвердження теми	7
1.2.2. Пошуки та вивчення літератури	8
1.2.3. Складання плану роботи	9
1.2.4. Обсяг курсових, дипломних та магістерських робіт та основні вимоги до їх друкування	10
1.2.5. Нумерація	11
1.2.6. Порядок посилань на джерела	13
1.2.7. Оформлення рисунків, схем і формул у тексті.....	13
2. ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ	16
2.1. Порядок подання літературних джерел у бібліографічному переліку	16
2.2. Регламентація опису бібліографічних посилань	16
2.3. Основні елементи бібліографічного опису	17
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ.....	22
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ДИПЛОМНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ.....	30
ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ.....	35
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ.....	38
ДОДАТОК А Зразок титульного аркуша курсової роботи.....	41
ДОДАТОК Б Зразок титульного аркуша дипломної (бакалаврської), магістерської роботи.....	42
ДОДАТОК В Зразок оформлення змісту роботи.....	43
ДОДАТОК Д Зразок оформлення реферату.....	44

ВСТУП

Курсові, дипломні та магістерські роботи є важливими видами самостійної роботи студентів. У процесі їх написання під керівництвом професорів та доцентів кафедри студенти опановують методи і набувають вміння організації та проведення наукового дослідження.

Успішність наукових досліджень та написання робіт залежить від багатьох чинників, серед яких найважливішим є чітке уявлення про основні вимоги, що ставляться до них. Ці вимоги стосуються насамперед наукового рівня робіт, їх змісту, структури, форми викладу матеріалу, а також оформлення.

Теми робіт пропонуються студентам відповідно до провідної тематики кафедри, з урахуванням наукових зацікавлень майбутніх дослідників. Передбачається, що студент уже з першого курсу займається науковою роботою – бере участь у гуртках кафедри, готує доповіді на студентські наукові конференції тощо – і має власні наукові інтереси. Бажано, щоб проблеми, розглянуті в курсових роботах дали поштовх до їх майбутнього дослідження в дипломній, а в майбутньому, можливо, й у магістерській роботі.

Кваліфікаційна робота бакалавра – самостійне наукове дослідження студента-випускника, яке має продемонструвати рівень знань, набутих ним у межах навчального плану бакалавра, і ступінь оволодіння методикою наукової праці. Дослідження мусить будуватися на ґрунтовній теоретичній базі, самостійно дібраному фактичному матеріалі та ***аналізові власних журналістських матеріалів***, воно не повинно бути компілятивним, позбавленим власних узагальнень та інтерпретацій.

Дипломною роботою студент завершує свою навчальну та наукову підготовку в університеті. Вона передбачає систематизацію, закріплення, розширення теоретичних знань і практичних навичок зі спеціальності. У ній обов'язково мають бути нові дані, нові спостереження в обраній проблемі або оригінальне висвітлення й узагальнення уже відомих фактів. Дипломна робота спеціаліста повинна засвідчити високий рівень загальнонаукової та спеціальної підготовки випускника, вміння проводити науково-дослідну роботу.

Вищі вимоги висуваються до магістерської кваліфікаційної роботи. Основне завдання її автора – продемонструвати рівень своєї наукової кваліфікації, уміння самостійно вести науковий пошук і виконувати конкретні завдання. Вона має бути самостійним, оригінальним з погляду розвитку сучасної журналістикознавчої науки дослідженням, відзначатися високим ступенем наукової новизни, обґрунтованості й достовірності досягнутих результатів. Магістрант мусить добре знати стан розробки досліджуваної проблеми, критично оцінювати досягнення інших учених, самостійно робити вагомі, достатньою мірою аргументовані висновки, переконливо вести дискусії з іншими авторами, володіти методами і прийомами наукового дослідження. Магістерська кваліфікаційна робота повинна бути виконана на доброякісному фактичному матеріалі. Основою захисту тут є принципово новий матеріал, що включає опис нових фактів, явищ і закономірностей.

Оцінюючи курсові, дипломні та магістерські роботи, комісія враховує не лише якість самого наукового дослідження, його наукову новизну, вміння захистити сформульовані положення та висновки, а і його оформлення.

Невідповідність в оформленні курсової чи дипломної роботи державним стандартам і встановленим вимогам може суттєво вплинути на остаточну оцінку роботи, а через значні відхилення робота може бути взагалі недопущена до захисту. Тому оформленню роботи повинна бути приділена особлива увага.

Цей навчально-методичний посібник покликаний допомогти студентам насамперед в оформленні наукових робіт. У його основі лежать державні стандарти та нормативні матеріали, які стосуються оформлення рукописів наукових робіт. У ньому також містяться поради щодо вибору теми, обґрунтування актуальності роботи, формулювання мети й завдань, структурування наукового дослідження, збирання й опису фактичного матеріалу, опрацювання наукової літератури. Значна увага відведена правилам бібліографічного опису друкованих видань.

ЗАГАЛЬНІ ВИМОГИ ДО СТУДЕНТСЬКИХ НАУКОВИХ РОБІТ

1.1. Загальні зауваження

Написання курсових, дипломних і магістерських робіт зі спеціальності “Журналістика” передбачає виявлення у студентів нахилів до наукової праці, які з часом можуть бути розвинені у подальшій діяльності під час написання дисертацій на здобуття вчених звань кандидата та доктора наук.

З огляду на необхідність дотримання єдиних загальноприйнятих стандартів в Україні це методичне видання має на меті пояснити й установити єдині норми щодо написання наукових праць студентами-журналістами Запорізького національного технічного університету. Необхідно неухильно дотримуватися порядку подання окремих видів текстового матеріалу, таблиць, формул та ілюстрацій.

Назва курсової, дипломної або магістерської роботи повинна бути якомога більш лаконічною, відповідати суті вирішуваної наукової проблеми, вказувати на мету курсового, дипломного або магістерського дослідження та його завершеність. Іноді для більшої конкретизації до назви варто в дужках додати кілька слів, що конкретизують матеріал, який було взято для вивчення певної проблеми.

Наприклад:

**“ОСОБЛИВОСТІ РЕПОРТАЖУ У РЕГІОНАЛЬНИХ
ДРУКОВАНИХ ЗМІ (НА МАТЕРІАЛІ ЩОТИЖНЕВИКА
“МИГ”)**”,

або

**“РЕПОРТАЖ ЯК ОСНОВА НОВИННИХ БЛОКІВ НА
ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ТЕЛЕКАНАЛАХ (ТИПОЛОГІЧНИЙ
АСПЕКТ)”**.

У назві бажано не використовувати ускладнену термінологію псевдонаукового характеру. Зокрема, треба уникати назв, що починаються зі слів **“ДОСЛІДЖЕННЯ ПИТАННЯ...”**, **“ДОСЛІДЖЕННЯ ДЕЯКИХ ШЛЯХІВ...”**, **“ДЕЯКІ ПИТАННЯ...”**, **“МАТЕРІАЛИ ДО ВИВЧЕННЯ...”**, **“ДО ПИТАННЯ...”** та ін., у яких не відбито достатньою мірою суть проблеми.

Студент, який виконує курсову або дипломну роботу, повинен насамперед ознайомитися з вимогами до таких досліджень. Оскільки курсові та дипломні проекти повинні мати ознаки наукового дослідження, то, звичайно, особлива увага в них звертається на глибоке теоретичне висвітлення проблеми як у цілому, так і окремих її складових.

При написанні курсової, дипломної або магістерської роботи студент повинен обов'язково *посилатися на авторів і джерела*, з яких запозичив матеріали або окремі результати для своєї роботи.

У разі виявлення використаного запозиченого матеріалу без посилання на автора або джерело викладач має право не допустити курсову, дипломну або магістерську роботу до захисту або в окремих випадках знизити оцінку до мінімальної.

У курсовій, дипломній або магістерській роботі треба стисло, логічно й аргументовано викладати зміст і результати дослідження, уникати загальних слів, бездоказових тверджень і тавтології.

Курсову роботу не пізніше, ніж за 3 тижні до початку сесії, дипломну та магістерську - не пізніше, ніж за місяць до захисту подають у вигляді спеціально підготовленого рукопису в надрукованому вигляді, враховуючи правила оформлення, що будуть викладені на подальших сторінках.

1.2. Планування роботи

Підготовка курсової, дипломної або магістерської роботи потребує виділення її певних етапів та конкретних завдань, які необхідно розв'язати на кожному із них. Планування передбачає розподіл часу для написання роботи, дотримання визначених термінів та обсягів.

Для виконання наукової роботи виділяється щонайменше шість етапів: вибір та затвердження теми; пошуки та вивчення літератури; складання та погодження з науковим керівником плану курсової або дипломної роботи; підбір та опрацювання фактичного та статистичного матеріалу; написання роботи; захист роботи.

1.2.1. Вибір та затвердження теми

Теми курсової, дипломної та магістерської роботи студенти обирають самостійно із запропонованого кафедрою переліку. Теми, які пропонує кафедра, переважно не збігаються із темами, які є у

навчальній літературі. Такий підхід зорієнтований на стимулювання самостійного творчого наукового дослідження. До остаточного затвердження тем кафедра допускає зустрічні пропозиції студентів про внесення до тематики додаткових тем.

Тематика курсових та дипломних робіт щорічно коригується з урахуванням набутого на кафедрі досвіду, побажань спеціалістів, які беруть участь у рецензуванні робіт, і рекомендацій Державної екзаменаційної комісії (ДЕК).

1.2.2. Пошуки та вивчення літератури

Виконання завдань дослідження неможливе без ознайомлення з основними літературними джерелами з теми роботи. З метою повного їх виявлення необхідно використовувати різні джерела пошуку: каталоги і картотеки кафедр та бібліотеки вищого навчального закладу, а також провідних наукових бібліотек України, бібліотечні посібники, прикнижні та пристатейні списки літератури, виноски і посилання в підручниках, монографіях, словниках та ін., покажчики змісту річних комплектів спеціальних періодичних видань, електронні каталоги бібліотек тощо.

Під час джерелознавчих пошуків необхідно з'ясувати стан вивченості обраної теми сучасною наукою, щоб конкретніше і точніше визначити напрями та основні розділи свого дослідження.

Другий етап починається з вивчення та конспектування літератури з теми дипломного проекту, курсової або магістерської роботи.

Читаючи видання, треба уважно стежити за ходом авторської думки, вміти відрізнити головні положення від доказів й ілюстративного матеріалу. Часто статті з наукових збірників є складними для сприйняття, тому необхідно їх читати кілька разів, намагаючись виділити головну ідею та аргументи, якими автор її доводить.

NB! Уважно вивчаючи джерела, необхідно набувати також більш конкретного уявлення про особливості наукового стилю журналістико-знавства та вчитися виробляти власний науковий почерк.

Конспектуючи матеріал, слід постійно пам'ятати тему наукової роботи, щоб виписувати тільки те, що має стосунок до теми

дослідження. Чим ширше й різноманітніше буде коло джерел, якими студент користувався, тим вищою є теоретична та практична цінність його дослідження.

1.2.3. Складання плану роботи

Правильна та логічна структура наукової роботи – це запорука успіху розкриття теми. Процес уточнення структури складний і може тривати протягом усієї роботи над дослідженням. Попередній план роботи узгоджується з науковим керівником. Готуючись до викладення тексту курсової, дипломної чи магістерської роботи, доцільно ще раз уважно прочитати її назву, що містить проблему, яка повинна бути розкрита. ***Варто пам'ятати, що в назві відображено головні поняття, що мають аналізуватися на теоретичному і практичному рівнях у роботі.***

Проаналізований та систематизований матеріал викладається відповідно до змісту у вигляді окремих розділів і підрозділів (глав і параграфів). Кожний розділ висвітлює самостійне питання, а підрозділ (параграф) – окрему частину цього питання.

Наприклад (детальний приклад оформлення змісту див. Додаток Б):

ЗМІСТ

ВСТУП

РОЗДІЛ 1. НАЗВА ПЕРШОГО РОЗДІЛУ

1.1. Назва першого підрозділу 1-го розділу

1.2. Назва другого підрозділу 1-го розділу

1.3. Назва третього підрозділу 1-го розділу

РОЗДІЛ 2. НАЗВА ДРУГОГО РОЗДІЛУ

2.1. Назва першого підрозділу 2-го розділу

2.2. Назва другого підрозділу 2-го розділу

2.3. Назва третього підрозділу 2-го розділу

РОЗДІЛ 3. НАЗВА ТРЕТЬОГО РОЗДІЛУ

3.1. Назва першого підрозділу 3-го розділу

3.2. Назва другого підрозділу 3-го розділу

3.3. Назва третього підрозділу 3-го розділу

ВИСНОВКИ

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

ДОДАТКИ

1.2.4. Обсяг курсових, дипломних та магістерських робіт та основні вимоги до їх друкування

Обсяг основного тексту курсової роботи має бути 20-25 друкованих сторінок, дипломної – 50-70 сторінок, магістерської – 80-100 сторінок.

Роботу друкують за допомогою комп'ютера на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210х297 мм) через міжрядковий інтервал 1,5 (полупуторний), шрифт – Times New Roman (TNM), кегль – 14.

Текст необхідно друкувати, залишаючи береги таких розмірів: лівий – 20 мм, правий – 15 мм, верхній – 20 мм, нижній – 20 мм.

Шрифт має бути чітким, друкарські помилки, описки, графічні неточності можна виправляти методом підчищення лезом або зафарбовування білою фарбою (коректором). Кількість виправлень – не більше 2-3 на сторінці.

Кількість використаних джерел має становити: для курсової роботи – 20-30 одиниць, для дипломної – 40-70 одиниць, для магістерської – 70-100 джерел.

NB! Особливу увагу потрібно звертати на дотримання правил набору пунктуаційних знаків (відсутність пробілу між словом і знаками, що йдуть за ним чи оточують його: крапкою, комою, двокрапкою, а також лапками і дужками; розрізнення дефісу – короткого знаку без пробілів з обох боків, та тире – вдвічі довшого, але не більше (!), знаку з пробілами з обох боків; стеження за правилами написання прямої мови – крапка ставиться після закритих лапок; якщо за ними йде посилання у квадратних дужках, речення закривається однією крапкою, що ставиться за квадратними дужками, а не перед ними; використання одного типу лапок та апострофу в усій роботі тощо). Необхідно дотримуватися також однакового розміру абзацного відступу, стежити за відсутністю міжабзацного інтервалу (більшого, ніж 1,5, відступу між абзацами), відсутністю знаків кінця рядку, що копіюються разом із текстом з інтернет-сторінок і розтягують останній рядок абзацу по ширині незалежно від кількості слів у ньому тощо.

Заголовки структурних розділів курсової, дипломної та магістерської робіт **“ЗМІСТ”, “РЕФЕРАТ”** (для дипломних і магістерських), **“ПЕРЕЛІК УМОВНИХ СКОРОЧЕНЬ”, “ВСТУП”, “РОЗДІЛ”, “ВИСНОВКИ”, “СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ”, “ДОДАТКИ”** друкують великими літерами *по центру* симетрично до тексту.

Заголовки підрозділів з нового аркуша не починаються, їх друкують маленьким літерами (крім першої великої) з абзацного виступу, вирівнюють за шириною, виділяють напівжирним накресленням, і між ними й основним текстом роботи має бути один інтервал.

Наприклад:

1.1. Репортаж як жанр журналістики

Крапку в кінці заголовка не ставлять. Якщо заголовок складається з двох речень, між ними ставиться крапка.

Відстань між заголовком і текстом повинна дорівнювати двом інтервалам.

Кожну структурну частину курсової і дипломної роботи (*завдання, реферат, вступ, назви розділів, висновки, кожен додаток*) треба починати з нового аркуша.

NB! Причому для особливої зручності у кінці кожної з цих частин бажано використовувати функцію “розрив сторінки” (меню “Вставка”), а не “Enter”, аби при доповненні тексту в одній із частин не зсувався початок інших.

1.2.5. Нумерація

Сторінки, розділи, параграфи, пункти, рисунки, таблиці, формули нумерують арабськими цифрами без знака №.

Першою сторінкою роботи є титульний аркуш, який включають до загальної нумерації сторінок.

На титульному аркуші номер сторінки не ставлять, на наступних сторінках номер проставляють у *правому верхньому куті* сторінки без крапки у кінці. Зміст, перелік умовних позначень, вступ, висновки, список використаних джерел не мають порядкового номера у змісті (див. додаток Б) та нумеруються у тексті звичайним чином.

Номер розділу ставлять після слова “РОЗДІЛ”, після номера крапки не ставлять, потім з нового рядка друкують заголовок розділу.

Наприклад:

РОЗДІЛ 2

СПЕЦИФІЧНІ РИСИ СПОРТИВНОГО РЕПОРТАЖУ

Нумерація підрозділів здійснюється таким чином: із урахуванням абзацу проставляється номер розділу, потім через крапку – номер пункту. Після наступної крапки друкується назва підрозділу, крапка після назви не ставиться.

Наприклад:

2.1. Нарис як художньо-публіцистичний жанр

В окремих випадках у дипломних роботах підрозділи можуть бути поділені на пункти. Пункти нумерують у межах кожного підрозділу. Номер пункту складається з порядкових номерів розділу, підрозділу, пункту, між якими ставлять крапку. В кінці номера повинна стояти крапка, наприклад: “1.3.2.” (другий пункт третього підрозділу першого розділу). Потім у тому самому рядку йде заголовок пункту.

ВВАЖАЄМО НА ЗАМІТКУ! У тексті роботи потрібно використовувати стандартні правила оформлення будь-яких пронумерованих списків (переліку завдань, типологій і класифікацій тощо). При оформленні складних списків може бути застосована така ієрархія нумерації: цифра з крапкою, цифра з дужкою, буква (або риска). При цьому у першому випадку після крапки пишемо з великої літери і закриваємо підпункт крапкою чи двокрапкою, у другому та третьому випадках пишемо з малої літери і закриваємо підпункт крапкою з комою.

Фігурних позначок (квадратиків, стрілочок, зірочок тощо) при формуванні списків у науковому дослідженні краще уникати.

Наприклад:

Телебачення на сьогодні виконує кілька основних функцій:

а) інформаційно-рекламну. Вона, у свою чергу, поділяється на 2 підтипи:

1) інформаційну функцію:

а) подання актуальної інформації;

- б) формування інформаційної потреби;*
- 2) рекламну.*
- б) функцію формування громадської думки та пропаганди.*
- в) рекреативну.*
- г) виховну.*

1.2.6. Порядок посилань на джерела

Посилання в тексті дають у квадратних дужках [], використовуючи дві цифри: перша цифра – номер джерела у списку, а друга, через кому, – номер сторінки.

Наприклад:

Дослідник Е. Багіров зазначає: “У діяльності будь-якої служби інформації головним критерієм є професіональна майстерність тележурналістів – якість, що не залежить від форми каналу, де працюють репортери” [15, 291].

У разі посилання на весь підручник (статтю тощо) номер сторінки може не вказуватися.

Наприклад:

Досить детальне дослідження отримали телевізійні жанри журналістики у таких науковців, як З. Дмитровський [9], Н. Зверєва [11], С. Муратов [14], В. Цвік [22] та ін.

У разі цитування теле- або радіопрограми треба вказати її назву, автора (авторів), канал, рік, число:

Наприклад:

[Факти. – ICTV. – 2008. – 23 березня], або

[Без табу. – О. Герасим'юк. – 1+1. – 2008. – 31 жовтня].

1.2.7. Оформлення рисунків, схем і формул у тексті

Великі рисунки, схеми, формули (1/2 сторінки і більше) виносяться у додатки із загальною нумерацією. Назви типу “Рисунок 3”, “Схема 1”, “Формула 12” розташовуються знизу під об’єктами. Об’єкти при цьому розміщуються по центру.

Наприклад:

**Рисунок 1.1 – Географія поширення газети “Запорізька правда”
(найбільша кількість читачів)**

Якщо невеликий рисунок, схема, формула (не перевищує $\frac{1}{4}$ сторінки) уводиться до тексту як елемент увиразнення чи посилення розуміння, то між ним і основним тестом має бути відстань у 2 інтервали.

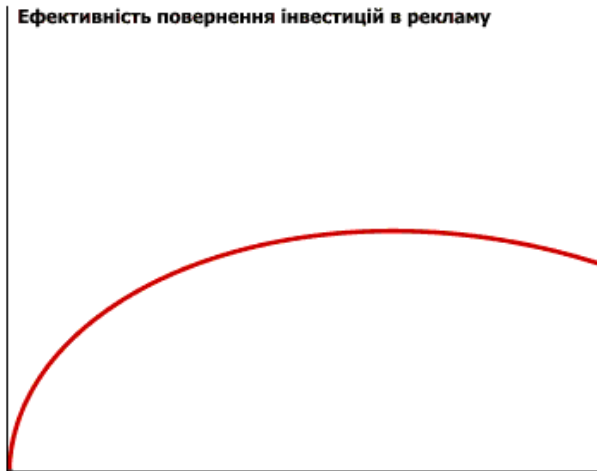

Рисунок 1.2

Якщо у роботі використовуються як маленькі так і великі рисунки, схеми, формули, то загальна нумерація має бути наскрізною (починатися у тексті й завершуватися у додатках).

ОФОРМЛЕННЯ СПИСКУ ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

2.1.Порядок подання літературних джерел у бібліографічному переліку

Матеріал у бібліографічному переліку може бути розташований в одному із таких порядків: в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків (такий спосіб є найпоширенішим та універсальним); у хронологічному порядку, або за порядком появи посилань у тексті (такий спосіб вважають у ВАК найдоцільнішим).

Для студентських наукових робіт доцільним є алфавітно-нумераційний порядок запису літературних джерел. Записи розташовують в алфавітному порядку за прізвищами авторів або перших слів назв творів, записаних не на автора. Авторів, які мають однакові прізвища, записують в алфавітному порядку їхніх ініціалів. Праці одного автора розміщують за алфавітом перших букв назв його праць. Праці одного автора з однаковою назвою записують за хронологією.

Список літератури має єдину наскрізну нумерацію від першого до останнього номера. Літерні додатки (а, б, в і т.д.) до порядкових номерів не передбачені.

Основна вимога до укладання списку використаних джерел – однотипне оформлення і дотримання чинного державного стандарту на бібліографічний опис творів друку (ГОСТ 7.1-84).

2.2. Регламентация опису бібліографічних посилань

В Україні з 1984 р. діє державний стандарт, який відповідає розробленій Секцією каталогізації Міжнародної федерації бібліотечних асоціацій та закладів (IFLA) серії документів – Міжнародному стандартному бібліографічному описові (ISBD).

Існують відмінності у бібліографічному описі книг (однотомових та багатотомових видань), серійних видань (періодичних, серійних, видань, що продовжуються), окремих частин видання (статей із журналів, збірників, енциклопедій тощо; розділу, тому, випуску багатотомного або серійного видання), інших документів (дисертацій, звітів про науково-дослідну роботу, неопублікованих перекладів, карт, державних стандартів тощо).

Останнім часом виникла потреба оформлювати посилання на матеріали, опубліковані у всесвітній комп'ютерній мережі Internet, на компакт-дисках (CD-ROM, DVD-ROM) тощо.

2.3. Основні елементи бібліографічного опису

До них належить інформація про автора (-ів), назву твору, вид видання, за потреби – про перевидання чи переклад, місце видання, видавця, рік видання та обсяг публікації.

Дані про автора. Прізвища авторів наводяться у тій послідовності, в якій вони подані у виданні. Прізвища авторів розділяють комами. Якщо це роботи двох або трьох авторів, то можна подавати лише прізвище та ініціали першого, додаючи слова “та ін.”.

NB! У науковій роботі ініціали осіб, яких згадують, пишуть перед прізвищем. У бібліографічному описі навпаки – на перше місце ставлять прізвище.

Книги чотирьох та більше авторів, а також видання, що не мають індивідуальних авторів, записують за назвою. Інформацію про авторів, індивідуальних чи колективних (назву інституції, від імені якої публікується робота) подають після назви через скісну риску (/). У цьому випадку ініціали ставлять перед прізвищем. Якщо авторів понад чотири, можна вказати перших три, додаючи слова “та інші”. Можна також навести прізвища всіх авторів, якщо прізвище наукового керівника або автора важливої наукової теорії не увійшли до переліку перших трьох.

Дані про наукові ступені, вчені та почесні звання, родові та шляхетські титули, посаду, місце праці, членство у наукових товариствах чи академіях, які часто наводяться на титульних сторінках книг (проф., докт. екон. наук, член.-кор. НАН України, акад., Dr., Prof., Dr.hab., Sir, Lord, Marquis тощо) в описі опускають.

Дані про назву та вид видання. Назва роботи подається так, як подано на титульному аркуші. Якщо після назви подано другу назву – відомості, що доповнюють, уточнюють, пояснюють основну назву роботи, то їх наводять в описі, відокремивши від основної назви двокрапкою (:). Друга назва не скорочується.

Після назви, за потреби, уточнюються відомості про видання. Наприклад, “Навч. посібник”, “Підручник”, “Енцикл. словник”, “Довідник”, “Зб. статей”, “Зб. наук. праць”, “У 50 т.” тощо. Перед уточненням ставлять двокрапку (:). Слова в уточненні дозволяється скорочувати відповідно до норм (РСТ УРСР 1743-82).

Дані про переклад. Після назви через скісну риску (/) вказують дані про переклад: “Пер. з англ. С.Панчишина” або просто “Пер. з яп.”, “Пер. з нім.”. Якщо книга має понад три автори, то після даних про переклад ставлять крапку з комою (;) і перелічують авторів, як зазначено в 4.3.1.

Дані про перевидання. Дані про перевидання та опис змін (виправлене, доповнене, перероблене тощо) подаються після даних про автора (-ів) і виділяються з обох боків тире.

Порядковий номер видання подають завжди спочатку, арабськими цифрами, незалежно від того, як надруковано в книзі.

Вихідні дані видання. Після інформації про автора, назву і перевидання подають інформацію про те, де, хто і коли видав книгу. Після назви видання і після вихідних даних ставлять крапку і тире (. –).

Першим елементом вихідних даних є місце видання. Місце видання наводять повністю у називному відмінку. Скорочується лише назва м. Київ (К.).

В описах книг іноземними мовами допускається скорочення назв міст: англійською мовою – Нью-Йорка (N.Y.), російською – Москви (М.) та Санкт-Петербурга (СПб.). Якщо у книзі зазначено два місця видання, то в описі їх наводять через крапку з комою (;). Якщо одна із двох назв міст не скорочується, тоді вказують повну назву обох. Наприклад, “М.; СПб.”, “Київ; Львів”. Але “К.; Львів” – буде помилкою!

Після зазначення місця видання ставлять двокрапку (:).

Наступним елементом вихідних даних є назва видавництва, яку подають коротко, без лапок, опускаючи слово “видавництво”.

Обсяг видання – дані про кількість сторінок, аркушів, стовбців. Наприкінці опису, зазвичай у списку використаної літератури, зазначають загальний обсяг видання. Кількість сторінок пишуть цифрами і додають скорочено слово сторінка (с. – укр.; р. – англ.; S. – нім.; s – фр.). В описі не враховують сторінки з випускними даними, рекламою, анотацією тощо.

Якщо у книзі нумерація сторінок наведена арабськими або (і) римськими цифрами, то так подають і в описі: 340 с. Якщо у виданні пронумерований лише один бік аркуша, тоді вказують кількість аркушів (арк.). Часто, особливо в енциклопедичних та словникових виданнях, нумерують не сторінки, а стовбці. У такому випадку зазначають кількість стовбців (стб.). Якщо ж для нумерації були використані букви чи цифри, відмінні від арабських чи римських, то в описі використовують арабські цифри.

Наприклад:

1. Багиров Э., Борецкий Р., Юровский А. Основы телевизионной журналистики. – М.: Изд. Московского ун-та, 1987. – 240 с.
2. Багиров Э., Кацев И. Телевидение: 20 век. – М.: Искусство, 1968. – 303 с.
3. Борецкий Р. Осторожно, телевидение! – М.: ИКАР, 2002. – 260 с.
4. Браун Д. Теле/радіоновини та меншини: Пер. з англ. / Д.Браун, Ч.Файрстоун, Е.Міцкевич: Передм. Дж.Картера. – К.: Всеуито, 1996. – 160 с.
5. Вайшенберг З. Новинна журналістика: Навч. посібник / За загальною редакцією В.Іванова. – К.: Академія Української преси, 2004. – 262 с.

Бібліографічний опис робіт, розповсюджених на правах рукопису. До таких робіт належать дипломні роботи, кандидатські та докторські дисертації, автореферати дисертацій та депоновані рукописи. Для опису використовують інформацію, подану на титульному аркуші роботи.

Наприклад:

Гвоздєв В. Проблема й поняття свободи преси: сутність, зміст, структура: Дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 / Інститут журналістики Київського національного університету ім. Т. Шевченка. – К., 2004. – 214 с.

Завгородня Л. Стереотипи породження та сприймання журналістського твору (на матеріалі газетних текстів): Автореф. дис. ... канд. філол. наук: 10.01.08 / Інститут журналістики Київського національного університету ім. Т. Шевченка. – К., 2003. – 20 с.

Бібліографічний опис журнальних статей. Статті, опубліковані в періодичних виданнях, є найчисельнішим компонентом списку використаних джерел. Журнальні статті описуються за такою схемою: прізвище автора (-ів), назва статті, (/), назва журналу, (. –), рік видання, (. –), номер журналу (або том і номер), (. –), сторінки, на яких надрукована стаття (через дефіс). В аналітичному бібліографічному описі скорочення слова сторінка подається українською мовою як С., англійською та французькою як Р., німецькою як S. (наприклад: С. 12-36; Р. 12-36; S. 12-36).

Наприклад:

Горобець В. Законотворча епопея: чи скоро фініш? // Журналіст України. – 2007. – №6. – С. 7-9.

Бібліографічний опис газетних статей. Газетні статті описуються за такою схемою: прізвище автора (-ів), назва статті, (/), назва газети, (. –), рік видання, (. –), число і місяць, (. –), сторінки, на яких надрукована стаття (якщо газета має більше 16 сторінок).

Наприклад:

Концур А. Подарунок комунальникам // Запорізька правда. – 2003. – 1 лютого.

Бібліографічний опис джерел, опублікованих у всесвітній комп'ютерній мережі Internet (World Wide Web). Посилання на електронні джерела є явищем хоча і не зовсім новим, але остаточно невнормованим. Практикуються такі стилі цитувань: MLA, APA та ISO. Стандарт ISO 690-2, прийнятий Міжнародною організацією стандартизації, досить довго використовувався у вітчизняних вимогах до оформлення списку використаних джерел, але він не є адаптованим до національних норм неангломовних країн. Відповідно до нього, опис джерела був таким: автор, назва публікації (вимоги 4.4-4.6), далі в [] зазначають, після слова "Цит.", або "Cited", дату відвідання сторінки в інтернеті, а потім вказують: "Доступний з:" або "Available from:" і в < > URL адресу сторінки.

Наприклад:

Бібліографічний опис у списку використаних джерел: Загальні вимоги і правила складання. – [Цит. 2008, 12 листопада]. – Доступний з <<http://www.franko.lviv.ua/Geninf/bibliog.htm>>.

У 2007 році ВАК України запропонував такі вимоги до оформлення електронних джерел (Бюлетень ВАК України. – 2007. – № 6. – С. 33).

Електронні публікації на дисках:

Наприклад:

1. Розподіл населення найбільш численних національностей за статтю та віком, шлюбним станом, мовними ознаками та рівнем освіти [Електронний ресурс]: За даними Всеукр. перепису населення 2001 р. / Держ. ком. статистики України; Ред. О.Г. Осауленко. – К.: CD-вид-во «Інфодиск», 2004. – 1 електрон, опт. диск (CD-ROM): цв; 12 см. – (Всеукр. перепис населення, 2001). – Систем, вимоги: Pentium-266; 32 Mb RAM; CD-ROM Windows 98/2000/NT/XP. – Заголовок з титулу екрану.

2. Спадщина [Електронний ресурс]: Альм. українознав. самвидав. 1988-2000 рр. Вип.1-4 / Ред. альм. М.І. Жарких. – Електрон, текстові дані (150 Мб). – К.: Корона тор, 2005. – 1 електрон, опт. диск (CD-ROM): цв; 12 см. – Систем, вимоги: Windows 95/98/ME//NT4/ 2000/XP. Acrobat Reader. – Заголовок з титулу екрану.

Електронні публікації в інтернеті:

Наприклад:

1. Бібліотека і доступність інформації у сучасному світі: електронні ресурси науки, культурі та освіті: (Підсумки 10 Міжнар. конф. «Крим-2003») [Електронний ресурс] / Л.І. Костенко, А.О. Чекмарьов, А.Г. Бровкін, І.А. Павлуша // Бібл. Вісн. – 2003. – №4. – С. 43. – Режим доступу до журн.: <http://www.nbuv.aov.ua/articles/2003/03klinko.htm>.

2. Форум: Електрон. інформ. бюл. – 2005. – №118. – Режим доступу: <http://www.mcforum.vinnitsa.com/mail-list/118.html>. – Заголовок з екрану.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ КУРСОВОЇ РОБОТИ

Курсова робота — це самостійне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується з певного курсу або з окремих його розділів. Згідно з Положенням про організацію навчального процесу у вищих навчальних закладах України, курсова робота виконується з метою закріплення, поглиблення й узагальнення знань, одержаних студентами за час навчання, та їх застосування до комплексного вирішення конкретного фахового завдання.

Тематика курсових робіт має відповідати завданням навчальної дисципліни і тісно пов'язуватися з практичними потребами конкретного фаху. Вона затверджується на засіданні кафедри. Виконання курсових робіт визначається графіком.

Курсова робота допомагає студентові систематизувати отримані теоретичні знання з вивченої дисципліни, перевірити якість цих знань; оволодіти первинними навичками проведення сучасних досліджень. Уже на цій першій творчій спробі можна виявити здатність студента самостійно осмислити проблему, творчо, критично її дослідити; вміння збирати, аналізувати і систематизувати літературні (архівні) джерела; здатність застосовувати отримані знання при вирішенні практичних завдань; формулювати висновки, пропозиції і рекомендації з предмета дослідження. Випадає й слушна можливість проконтролювати вміння студента правильно організувати свою дослідницьку роботу та оформити її результати.

Основні вимоги до змісту та структури роботи носять такий характер:

Титульний аркуш курсової роботи містить:

- найменування вищого навчального закладу, де виконана робота;
- прізвище, ім'я, по батькові автора, назву;
- науковий ступінь, прізвище, ім'я, по батькові наукового керівника,
- місто і рік (див. Додаток А).

Структура курсової роботи

Курсова робота повинна містити:

- титульний аркуш;

- зміст;
- перелік умовних позначень (при необхідності);
- вступ;
- основну частину (найчастіше складається з двох основних розділів – теоретичного і практичного, що можуть у свою чергу поділятися на підрозділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо вони необхідні).

Для прикладу оформлення курсової роботи загалом дивись *Додатки А, В*.

Зміст

Зміст подають на початку роботи. Він містить найменування та номери початкових сторінок усіх розділів та пунктів (якщо вони мають заголовок), зокрема вступу, висновків до розділів (при необхідності), загальних висновків, додатків, списку використаних джерел. (див. *Додаток В*).

Вступ (2-3 сторінки)

Вступ розкриває сутність і стан наукового аспекту дослідження проблеми, що розглядається у роботі, підстави і вихідні дані для розробки теми, обґрунтування необхідності проведення дослідження, враховуючи такі пункти.

Актуальність теми

Шляхом критичного аналізу та порівняння з відомими розв'язаними проблемами обґрунтовують актуальність та доцільність роботи в галузі тієї чи іншої наукової проблеми.

Висвітлення актуальності в курсовій роботі не повинно бути багатослівним. Достатньо парою абзаців висловити головне – сутність проблеми і наукового знання.

Наприклад, тема курсової роботи «Висвітлення проблем культури у новинних блоках всеукраїнських телеканалів» :

Телебачення – це соціальне явище. “Численні дослідження у цілому світі показують, що коли йдеться про широкий загал, то з усіх засобів масової інформації перевагу віддають саме телебаченню” [11, 21].

Людина уже звикла до щоденного її інформування, яке найбільше здійснюється через цей вид ЗМІ. Сітка телемовлення

обов'язково включає в себе блоки новин. Цей продукт телебачення структурується із сюжетів, які висвітлюють на екрані фабулу життєвої ситуації з будь-якої сфери життя. Невід'ємною її обов'язковою ланкою у цій композиції є новини культури, яка в кожному суспільстві є важливою як засіб об'єднання, духовного розвитку, відпочинку. Усі зв'язки (ділові чи особисті) починаються з культури. Вона нас довершує, вдосконалює як людей розумних і освічених. Отже, можна сказати, що культура творить нас, а ми – її.

Із подіями у царині культури нам допомагають ознайомлюватися щоденні інформаційні блоки новин. Така інформація носить повчальний і розважальний характер, тобто виконує рекреативну і виховну функції. Подібні новини повинні приносити задоволення, сприйматися як відпочинок. Їх основна місія – розширювати знання, не перенасичуючи мозок зайвою і складною інформацією для засвоєння.

Мета і завдання дослідження

Мета і завдання формулюють загальне спрямування роботи й ті питання, які необхідно вирішити для їх досягнення. Не варто формулювати мету іменником *“дослідження...”*, або *“вивчення...”*, тому що ці слова вказують на засіб досягнення мети, а не саму мету. Краще використати дієслівні конструкції на зразок *“мета передбачає дослідити... (вивчити тощо)”*.

Наприклад:

Метою роботи є аналіз особливостей висвітлення проблем культури у новинних блоках всеукраїнських каналів.

Реалізація мети передбачає розв'язання таких завдань:

- визначити поняття “новина”;
- розглянути принципи створення новин та роль телеведучого в поданні матеріалу;
- вивчити процес і структуру випуску новин;
- проаналізувати проблемно-тематичний аспект висвітлення новин культури;
- дослідити жанрову своєрідність подання новин культури на всеукраїнських каналах телебачення.

Об'єкт і предмет дослідження

Об'єкт дослідження – це процес або явище, що породжує проблемну ситуацію і обране для вивчення.

Предмет дослідження завжди вужчий за об'єкт і міститься в його межах.

Наприклад:

Об'єктом дослідження є висвітлення проблем культури у теленовинах.

Предмет дослідження – новинні блоки на телеканалах “1+1”, “Інтер”, “ICTV”.

Методи дослідження

Подається перелік використаних методів дослідження для досягнення поставленої в роботі мети. Перераховувати їх потрібно не відірвано від змісту роботи, а коротко та змістовно визначаючи, що саме досліджувалось тим чи іншим методом.

Наприклад:

У процесі дослідження застосовувалися такі методи: аналізу й синтезу під час вироблення наукової концепції, порівняльно-історичний, структурно-типологічний та елементи структурно-семантичного при дослідженні новинних блоків українських телеканалів.

Методологічна і теоретична основа роботи

Цей пункт передбачає перелік основних авторів, концепції яких становлять основу курсової роботи із вказівкою наукової сфери, якою ними аналізується. Автори подаються за принципом алфавіту.

Наприклад:

Методологічна і теоретична основа дослідження. До розгляду проблеми висвітлення новин зверталися такі вчені, як Г. Кузнєцов, В. Цвік, О. Юровський, – вони дослідили історичні, теоретичні та практичні аспекти телевізійної журналістики, де невід'ємною частиною блоку новин є культура [18; 22; 23]. Детальне вивчення отримали телевізійні жанри журналістики у таких науковців, як З. Дмитровський [9], Н. Зверєва [11], С. Муратов [14], В. Цвік [22] та інші.

Наукова новизна одержаних результатів

Дається анотація нових наукових положень, запропонованих на основі висновків, до яких приходять студент у кінці роботи над курсовою.

NB! При цьому бажано розкрити її детально, вказавши на наявність власного визначення певних базових понять дослідження (якщо вони запропоновані), оригінальної класифікації явищ, встановленої типології тощо.

Наприклад:

Наукова новизна дослідження полягає в тому, що у роботі вперше була зроблена спроба детально проаналізувати і порівняти проблемно-тематичний і жанровий аспекти висвітлення новин культури у новинних блоках на каналах “1+1”, “Інтер”, “ICTV”; подати типологію проблем культури, репрезентованих у ЗМІ, визначивши ступінь частотності їх звучання в ефірі.

Практичне значення одержаних результатів

У роботі треба подати відомості про можливості наукового використання отриманих результатів під час ваших подальших досліджень та/або порекомендувати сферу, де можна застосувати результати курсової роботи (під час розробки курсів, спецкурсів чи спецсемінарів у вищих навчальних закладах, для написання наукових робіт, у подальших дипломних дослідженнях тощо).

Наприклад:

Практичне значення одержаних результатів. Матеріали дипломного дослідження можуть бути використані під час подальших наукових розробок, а також при підготовці лекційних та практичних занять зі спецкурсу “Новинна тележурналістика”.

Апробація результатів роботи

Розділ *факультативний (необов'язковий)* і використовується в разі наявності виступів на конференціях, участі в різних конкурсах, наукових семінарах.

Наприклад:

Апробація роботи була здійснена на Щорічній науковій конференції викладачів і студентів ЗНТУ, присвяченій Тижневі науки (Запоріжжя, 2008).

Публікації

Цей пункт передбачається за наявності статей або тез конференцій (форумів, семінарів, симпозиумів тощо) у фахових чи нефахових наукових збірниках.

Спочатку вказуються фахові, потім нефахові видання. Список складається від найдавнішого до найновішого джерела.

Структура роботи

Цей пункт передбачає визначення загального вигляду роботи та наведення основних даних щодо її обсягу (змісту та форми).

Варто врахувати той факт, що додатки і список використаних джерел до обсягу основної роботи не входять і не рахуються.

Структура роботи: дослідження складається зі вступу, двох розділів, висновків, списку використаних джерел, 3 додатків. Обсяг основної роботи – 26 сторінок. Список використаної літератури включає 30 найменувань (викладених на 4 сторінках).

Основна частина роботи

Основна частина курсової роботи складається з розділів і підрозділів. Кожен розділ починають з нової сторінки. Основному тексту може передувати передмова з коротким описом вибраного напрямку досліджень.

NB! У кінці кожного розділу обов'язково подаються стислі висновки, які потім у розширеному вигляді будуть вміщені у загальних висновках.

У висновках до теоретичного розділу, після детального аналізу стану розробки проблеми, подаються основні терміни та дефініції, що прийняті за робочі в цьому дослідженні.

У практичному розділі до висновків виносяться головні положення й узагальнення, до яких студент доходить на основі власного аналізу практичного матеріалу із залученням теоретичних концепцій, обраних для дослідження в теоретичному вигляді.

NB! Розділ у науковому дослідженні не може завершуватися посиланням чи цитатою, оскільки наприкінці має бути поданий власний висновок студента щодо головних теоретичних і практичних аспектів роботи.

Ідеальне співвідношення теоретичного й практичного розділів у курсовій роботі має бути 1:1, або аналіз практичного матеріалу може трохи (на 10-20%) переважати.

Виклад матеріалу в основній частині підпорядкований провідній ідеї, чітко визначеній і сформульованій автором у назві роботи.

NB! Під час переходу від одного до іншого аспекту проблеми намагаємося уникати перехідних конструкцій на зразок “тепер розглянемо...”, “а далі звернемося до вивчення...” тощо.

Висновки (2-3 сторінки)

Викладаються найбільш важливі наукові й практичні результати, одержані в роботі, які повинні містити розв’язання проблеми, сформульованої в пунктах “Вступу” та “Мета й завдання”. На кожне із завдань має бути запропоноване вирішення у висновках дослідження.

У першому абзаці висновків коротко формулюється стан розробки питання в науці. Потім наводяться факти, що становлять наукову новизну дослідження. Далі містяться результати, отримані в практичному розділі, які репрезентують один із можливих аспектів розв’язання аналізованої в курсовому проекті проблеми.

У висновках необхідно наголосити на якісних і кількісних показниках здобутих результатів, обґрунтувати достовірність результатів, викласти рекомендації для їх використання.

NB! Ніколи не використовуємо слово “висновки” у висновках до роботи чи її частин.

У процесі узагальнення результатів намагаємося уникати багатослівності, що не вказує на конкретні результати роботи, наприклад, не пишемо речень на зразок: “Можна наводити ще багато інших особливостей тележурналістики, однак уже зазначених моментів достатньо, щоб зрозуміти, що у випадку з теленовинами ми маємо особливий тип телепрограм...”

Список використаних джерел

Загальні вимоги до оформлення списку літератури вміщені вище (див. розділ 2).

Додатки

За необхідністю до додатків включають матеріал, який допоможе повніше сприймати матеріал. Це можуть бути:

- різноманітні таблиці, формули, малюнки, дані статистичних опитувань тощо;
- ілюстрації практичного матеріалу – витяги з газетних і журнальних матеріалів;
- допускаються аудіо- і відеокасети у файлах, які будуть демонструватися під час захисту.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ ДИПЛОМНОЇ (БАКАЛАВРСЬКОЇ) РОБОТИ

Дипломна (бакалаврська) робота – це кваліфікаційне навчально-наукове дослідження студента, яке виконується на завершальному етапі навчання у вищому навчальному закладі.

Дипломна (бакалаврська) робота має комплексний характер і пов'язана з використанням набутих студентом знань, умінь та навичок зі спеціальних дисциплін. У більшості випадків дипломна робота є поглибленою розробкою теми курсової роботи студента-випускника. Нею передбачено систематизацію, закріплення, розширення теоретичних і практичних знань зі спеціальності та застосування їх при вирішенні конкретних наукових, виробничих та інших завдань.

До дипломних робіт висуваються такі основні вимоги: актуальність теми, відповідність її сучасному стану певної галузі науки та перспективам розвитку, практичним завданням відповідної сфери; вивчення та критичний аналіз монографічних і періодичних видань з теми; вивчення та характеристика історії досліджуваної проблеми та її сучасного стану, а також передового досвіду роботи у відповідній галузі; чітка характеристика предмета, мети і методів дослідження, опис та аналіз проведених автором експериментів; узагальнення результатів, обґрунтування їх, висновки та практичні рекомендації.

Згідно з навчальними планами спеціальності “Журналістика” студенти четвертого курсу виконують кваліфікаційну роботу бакалавра, а на п'ятому курсі – дипломну роботу спеціаліста.

До захисту дипломних (бакалаврських) робіт допускаються студенти, які виконали всі вимоги навчального плану, пройшли і захистили виробничу практику (стаціонар), подали в установленний термін дипломну роботу і отримали позитивні відгуки на неї.

Дипломна (бакалаврська) робота становить собою завершене серйозне наукове дослідження студента з актуальної теми, в якому студент на основі вивченого матеріалу з певної дисципліни, з одного боку, збирає й компілює попередні розробки певної проблеми (теоретичний розділ), а з іншого – у практичних розділах здійснює власний глибокий аналіз, доходячи певних результатів, що відбиває у висновках і всебічно репрезентує на захисті. Обсяг роботи становить

50-70 сторінок основного тексту, без урахування списку використаних джерел та додатків.

Вимоги до змісту роботи

Титульний аркуш (див. Додаток Б)

Структура дипломної роботи

Дипломна робота повинна містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- реферат;
- вступ;
- перелік умовних позначень (при необхідності);
- основну частину (найчастіше з трьох-чотирьох основних розділів – теоретичного і 2-3 практичних, що можуть у свою чергу поділятися на підрозділи);
- висновки;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо вони необхідні).

NB! У кваліфікаційних роботах бакалавра додатки є обов'язковими в разі наявності власних публікацій з аналізованої теми, які досліджуються в тексті роботи і на які необхідно подавати посилання.

Зміст (див. Додаток В).

Вступ (3-4 сторінки)

Основні вимоги (див. розділ 3 – вимоги до курсових робіт).

Реферат

Обов'язкова структурна одиниця дипломної роботи – коротка, стисла репрезентація роботи, яка передбачає наявність таких основних пунктів (зразок написання див. у Додатку Д):

- назва теми;

- кількість сторінок основного тексту;
- кількість використаних джерел;
- об'єкт дослідження;
- предмет;
- мета;
- завдання;
- методологічна й теоретична основа дослідження;
- методи;
- наукова новизна;
- сфера застосування;
- 7-12 ключових слів (основна термінологія, що використовується в тексті).

Основна частина роботи (див. розділ 3 – вимоги до курсових робіт).

Висновки (3-4 сторінки)

Основні вимоги (див. розділ 3 – вимоги до курсових робіт).

Список використаних джерел (див. розділ 2).

Додатки (див. пункт 1.2.7).

Орієнтовний план підготовки дипломної (бакалаврської) роботи

№ п/п	Основні етапи роботи	Термін виконання
1.	Затвердження теми та призначення наукового керівника.	До 1 жовтня
2.	Підготовка календарного плану виконання дипломної роботи і затвердження його науковим керівником.	До 10 листопада
3.	Підготовка та узгодження розширеного плану дипломної роботи.	До 20 листопада
4.	Підготовка чорнового варіанту роботи для першого читання науковим керівником.	До 30 січня

5.	Усунення зауважень, урахування рекомендацій наукового керівника, подання чорнового варіанту на друге читання.	До 15 березня
6.	Урахування рекомендацій наукового керівника, збагачення роботи додатковими дослідженнями, що проводилися під час практики, підготовка варіанту роботи до рецензування; отримання рецензії.	До 1 квітня
7.	Подання роботи і рецензії науковому керівникові.	До 10 квітня
8.	Доопрацювання дипломної роботи з урахуванням рекомендацій рецензента і наукового керівника. Чистове оформлення роботи, подання її науковому керівникові на підготовку відгуку.	До 30 квітня
9.	Написання відгуку науковим керівником та його інформація завідувачеві кафедри щодо завершення роботи.	За тиждень до початку роботи комісії

Захист дипломної роботи

Захист дипломної (бакалаврської) роботи відбувається на засіданні екзаменаційної комісії (можливо, за участю представників засобів масової інформації, журналістів редакцій преси, телебачення й радіомовлення, якщо вони виступають зацікавленими особами або рецензентами роботи) та керівництва факультету. Регламент доповіді автора рекомендується не більше 10-12 хвилин, протягом яких викладаються основні положення виконаного дослідження, зокрема обґрунтовується актуальність теми, мета, завдання, об'єкт, предмет і проблеми дослідження, подається коротка характеристика використаних джерел. Завершується виступ висновками й рекомендаціями щодо питань, які розглянуті в дипломній роботі.

У разі потреби привертається увага й до труднощів, які долалися в процесі роботи над змістом, розробки новітніх аспектів і літературного їх опрацювання. Наприкінці виступу автор відповідає на запитання голови державної екзаменаційної комісії, її членів і всіх присутніх.

Заслуховується відгук наукового керівника, в якому пояснюються основні віхи співпраці зі студентом, ступінь виконання всіх завдань, поставлених у роботі.

Виголошується рецензія з урахуванням позитивних і негативних моментів дослідження, загального враження, побажань та оцінки, яку виставляє рецензент.

Студенту надається заключне слово для відповіді на зауваження, поставлені в рецензії, та загальних слів подяки науковому керівникові, рецензенту, комісії й усім присутнім.

Після обговорення робіт по закінченню всіх захистів дня голова комісії, посилаючись на одержані документи (текст роботи, рецензії, відгуки, виступи тощо), оголошує оцінку, яка була погоджена з усіма членами комісії.

Апеляція

У разі непогодження з оцінкою, одержаною на захисті дипломної роботи, студент має право написати заяву на ім'я голови державної екзаменаційної комісії з проханням переглянути роботу, вказуючи на ті моменти, що не були враховані під час захисту. При розгляді апеляції, якщо вона визнається обґрунтованою, призначається перезахист по закінченню всіх інших захистів. Оцінка на перезахисті виставляється остаточно й перегляду не підлягає.

Зберігання роботи

Роботи разом з відгуком наукового керівника та рецензією підшиваються та здаються технічним секретарем до архіву університету, де зберігаються упродовж 5 років.

ОСНОВНІ ВИМОГИ ДО НАПИСАННЯ МАГІСТЕРСЬКОЇ РОБОТИ

Магістерська робота становить собою завершене серйозне наукове дослідження студента з актуальної теми, в якому магістрант на основі вивченого матеріалу з певної дисципліни не тільки збирає й компілює попередні розробки в галузі певної проблеми, а й пропонує власне бачення ситуації, реалізує свої нові погляди й створює особисті класифікації й унормування (теоретичний розділ), а з іншого – у практичних розділах здійснює власний глибокий аналіз, доходючи серйозних результатів, що відбиває у висновках і всебічно репрезентує на захисті.

Вимоги до змісту роботи

Титульний аркуш магістерської роботи містить ті самі структурні елементи, що й курсова робота (див. Додаток Б).

Структура магістерської роботи

Дипломна робота повинна містити:

- титульний аркуш;
- зміст;
- завдання;
- реферат;
- вступ;
- перелік умовних позначень (при необхідності);
- основну частину, найчастіше з трьох-чотирьох основних розділів:
 - одного – огляду літератури (де подається стислий аналіз робіт попередніх вчених, присвячених тематиці, що розглядається, або аналізуються критичні матеріали, присвячені творчості того чи іншого публіциста – 10-15 сторінок);
 - одного – теоретичного. Тут викладається аналіз теорій, методик, класифікацій, які до того були запроваджені в журналістикознавство. Можуть бути враховані також класифікації з інших, дотичних сфер наукового знання (культурології, лінгвістики, літературознавства, методики, педагогіки, політології, PR-технологій, психології, реклами, соціології, філософії тощо),

які, на думку студента, варто залучити для вирішення поставленого завдання (15-20 сторінок);

- одного-двох практичних розділів, у яких, користуючись надбаннями попередніх двох розділів, магістрант здійснює аналіз-доведення-вирішення мети і поставлених нею завдань. Практичні розділи можуть, у свою чергу, поділятися на підрозділи (загальний обсяг розділу (iv) – 30-40 сторінок);

УВ! Потрібно враховувати той факт, що обсяг підрозділів не може бути меншим, ніж 8-10 сторінок!

- висновки (5-8 сторінок), в яких викладено основні результати дослідження;
- список використаних джерел;
- додатки (якщо вони необхідні).

Зміст (див. Додаток В).

Вступ (3-4 сторінки)

Основні вимоги (див. розділ 3 – вимоги до курсових робіт).

Реферат

Обов'язкова структурна одиниця магістерської роботи – коротка стисла репрезентація роботи, яка передбачає наявність таких основних пунктів:

- назва теми;
- кількість сторінок основного тексту (70-80);
- кількість використаних джерел (не менше 100);
- об'єкт дослідження;
- предмет;
- мета;
- завдання;
- методологічна й теоретична основа дослідження;
- методи;
- наукова новизна;
- сфера застосування;

– 7-12 ключових слів (основна термінологія, що використовується в тексті).

Приклад реферату див. у Додатку Д.

Основна частина роботи (див. розділ 3 – вимоги до курсових робіт).

Висновки (4-7 сторінок)

Основні вимоги (див. розділ 3 – вимоги до курсових робіт).

Список використаних джерел (див. розділ 2).

Додатки (див. пункт 1.2.7).

Орієнтовний план підготовки магістерської роботи (див. розділ 4 – вимоги до дипломних робіт).

Підготовка магістерської роботи (див. розділ 4 – вимоги до дипломних робіт).

Захист магістерської роботи (див. розділ 4 – вимоги до дипломних робіт).

Апеляція (див. розділ 4 – вимоги до дипломних робіт).

Зберігання роботи (див. розділ 4 – вимоги до дипломних робіт).

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Бакнолл К. Как... учиться в университете: Руководство по курсу академического образования / Пер. с англ. – Челябинск: “Урал LTD”, 1999. – 232 с.
2. Баскаков А., Туленков Н. Методология научного исследования: Учеб. пособие. – К.: МАУП, 2004. – 216 с.
3. Білуха М. Методологія наукових досліджень: Підручник. – К.: АБУ, 2002. – 480 с.
4. Бюлетень Вищої атестаційної комісії України – № 6. – К., 2007. – 48 с.
5. ГОСТ 7.1-84 “Библиографическое описание документа. Общие требования и правила составления”. – М.: Изд-во стандартов, 1987. – 72 с.
6. ГОСТ 7.12-93 “Библиографическая запись. Сокращение слов на русском языке. Общие требования и правила”. – М.: Изд-во стандартов, 1995. – 17 с.
7. Діденко А. Сучасне діловодство: Навч. посібник. – 3-є вид. – К.: Либідь, 2001. – 384 с.
8. Дипломна робота. Навчальна програма [Електронний ресурс]. – К.: Київський національний університет імені Тараса Шевченка, Інститут журналістики, 2003. – Режим доступу: <http://journalib.univ.kiev.ua/dyplom.htm>.
9. ДСТУ 3582097 “Інформація та документація. Скорочення слів в українській мові в бібліографічному описі. Загальні вимоги та правила”. – К.: Держстандарт України, 1998. – 26 с.
10. Здобувачу наукового ступеня: Метод. рекомендації / Упоряд. С.В. Сьомін. – К.: МАУП, 2002. – 184 с.
11. Зразки бібліографічного опису джерел у наукових працях / Укл. Ю. Тимошенко. – Черкаси: Вид-во ЧДУ, 2003. – 60 с.
12. Ковальчук В., Моїсєєв Л. Основи наукових досліджень: Навч. посібник. – Вид. 2-е, доп. і перероб. – К.: Видавничий дім “Професіонал”, 2004. – 208 с.
13. Коломієць В. Як виконувати курсову роботу: Метод. посібник для студентів вищих педагог. навч. закладів. – К: Вища школа, 2003. – 69 с.
14. Костюк В. Методичні вказівки до написання кваліфікаційної роботи бакалавра. – Запоріжжя: ЗДУ, 2001. – 27 с.

15. Крушельницька О. Методологія і організація наукових досліджень: Навч. посібник. – К.: Кондор, 2003. – 192 с.
16. Курсовые и дипломные работы: От выбора темы до защиты: Справочное пособие / Авт.-сост. И.Н. Кузнецов. – Мн.: Мисанта, 2003. – 416 с.
17. Кушнарченко Н., Удалова В. Наукова обробка документів: Підручник. – К.: Вікар, 2003. – 328 с.
18. Методическое пособие для студентов 5-го курса “Как писать дипломную работу” [Электронный ресурс]. – Режим доступа: http://www.kafedra-smk.rostov.ru/ar_5212904/cs_t_page.
19. Методы исследований и организация экспериментов / Под ред. проф. К.П. Власова. – Х.: Издательство “Гуманитарный центр”, 2002. – 256 с.
20. Методичні вказівки до написання та захисту творчих дипломних робіт з економічної проблематики преси / Укл. І.І. Гутиря. – К.: КНУ, 1997. – 23 с.
21. Мостова І. Першокурснику: поради психолога. – К.: ТанDEM, 2000. – 76 с.
22. Новиков А. Как работать над диссертацией: Пособие для начинающего педагога-исследователя. – 3-е изд. – М.: Издательство “Эгвес”, 1999. – 104 с.
23. П’ятницька-Позднякова І. Основи наукових досліджень у вищій школі. – К.: Центр навч. літ-ри, 2003. – 116 с.
24. Романюк М. Загальна і спеціальна бібліографія: Навч. посібник для студентів “Видавнича справа та редагування”. – 2-е вид. – Львів: Світ, 2003. – 96 с.
25. Середа Л., Павленко В. На допомогу авторам навчальної літератури: Навч. посібник для викладачів вищих навч. закладів. – К.: Вища школа, 2001. – 79 с.
26. Українські ресурси мережі Інтернет: громадсько-політичні центри / Укл. Ю. Шайгородський. – К.: Укр. центр політ. менеджменту, 2003. – 296 с.
27. Цехмістрова Г. Основи наукових досліджень. – К.: Слово, 2003. – 240 с.
28. Шевченко В. Вимоги до оформлення наукових і науково-популярних видань // Вісник: Збірник наукових статей Київського міжнародного університету. Журналістика. Медіалінгвістика. Кінотелемистецтво. – Вип. 2. – К.: КиМУ, 2003. – С. 81-114.

29. Шейко В., Кушнарєнко Н. Організація та методика науково-дослідницької діяльності: Підручник. – 3-тє вид., стер. – К.: Знання-Прес, 2003. – 295 с.

30. Эко У. Как написать дипломную работу. Гуманитарные науки: Учебно-метод. пособие / Пер. с итал. – М.: Книжный Дом “Університет”, 2003. – 240 с.

Додаток А
Зразок титульного аркуша курсової роботи

Державний вищий навчальний заклад
“Запорізький національний технічний університет”
Міністерства освіти і науки, молоді та спорту

Факультет гуманітарно-правовий
Кафедра журналістики

КУРСОВА РОБОТА
ВИСВІТЛЕННЯ ПРОБЛЕМ КУЛЬТУРИ У НОВИННИХ
БЛОКАХ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ТЕЛЕКАНАЛІВ

Студента(-ки) групи (шифр)
(прізвище, ім'я, по батькові)

Науковий керівник
(науковий ступінь, вчене звання,
прізвище, ініціали)

Запоріжжя
2008

Додаток Б
Зразок титульного аркуша дипломної (бакалаврської),
магістерської роботи

Державний вищий навчальний заклад
“Запорізький національний технічний університет”
Міністерства освіти і науки України
Гуманітарно-правовий факультет

ДО ЗАХИСТУ ДОПУЩЕНИЙ
Зав. кафедрою _____

(дата)

ДИПЛОМНА (МАГІСТЕРСЬКА) РОБОТА

ВИСВІТЛЕННЯ ПРОБЛЕМ КУЛЬТУРИ У НОВИННИХ
БЛОКАХ ВСЕУКРАЇНСЬКИХ ТЕЛЕКАНАЛІВ

Виконав (-ла) студ. (підпис і дата) (прізвище, ім'я, по батькові)
групи (шифр)

Науковий керівник (підпис і дата) (науковий ступінь, вчене звання,
прізвище, ініціали)

Нормоконтролер (підпис і дата) В.Л. Погребна

Запоріжжя
2008

Додаток В
Зразок оформлення змісту роботи

ЗМІСТ

ВСТУП.....	4
РОЗДІЛ 1. ОСОБЛИВОСТІ НОВИН НА ТЕЛЕБАЧЕННІ: ПОНЯТТЯ, ПРИНЦИПИ СТВОРЕННЯ, СТРУКТУРА.....	8
1.1. Поняття новин.....	8
1.2. Принципи створення новин та роль телеведучого в подачі новинного матеріалу.....	10
1.3. Процес і структура випуску новин.....	13
РОЗДІЛ 2. ВИСВІТЛЕННЯ НОВИН КУЛЬТУРИ НА ВСЕУКРАЇНСЬКИХ КАНАЛАХ: ОСОБЛИВОСТІ І ПРОБЛЕМИ ПОДАННЯ, ЖАНРОВА РІЗНОПЛАНОВІСТЬ.....	16
2.1. Проблемно-тематичний аспект висвітлення новин культури.....	16
2.2. Жанрова своєрідність подання новин культури на всеукраїнських каналах телебачення.....	22
ВИСНОВКИ.....	27
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ ТА ЛІТЕРАТУРИ.....	30
ДОДАТКИ.....	32

Додаток Д
Зразок оформлення реферату

РЕФЕРАТ

Текст дипломної (магістерської) роботи **“Особливості висвітлення культури у новинних блоках на всеукраїнських каналах”** становить 60 (80), у тому числі основний текст – 50(70) сторінок. Для виконання дипломної роботи опрацьовано 50 (100) джерел.

Об’єктом дослідження є висвітлення проблем культури у теленовинах.

Предмет дослідження – новинні блоки на телеканалах “1+1”, “Інтер”, “ICTV”.

Метою роботи є аналіз особливостей висвітлення проблем культури у новинних блоках всеукраїнських каналів.

Відповідно до поставленої мети були висунуті такі **завдання**:

- визначити поняття “новина”;
- розглянути принципи створення новин та роль телеведучого в поданні матеріалу;
- вивчити процес і структуру випуску новин;
- проаналізувати проблемно-тематичний аспект висвітлення новин культури;
- дослідити жанрову своєрідність подання новин культури на всеукраїнських каналах телебачення.

Методологічну й теоретичну основу роботи становлять праці таких учених, як В. Цвік, О. Юровський, Г. Кузнецов – вони дослідили історичні, теоретичні та практичні аспекти телевізійної журналістики. Досить детальне вивчення отримали телевізійні жанри журналістики у таких науковців, як З. Дмитровський, Н. Зверева, С. Муратов, В. Цвік та інші.

Методи дослідження: аналізу й синтезу, порівняльно-історичний, структурно-типологічний та елементи структурно-семантичного.

Наукова новизна полягає в тому, що у роботі вперше була зроблена спроба детально проаналізувати і порівняти проблемно-тематичний і жанровий аспекти висвітлення новин культури у новинних блоках на каналах “1+1”, “Інтер”, “ICTV”; подати типологію

проблем культури, репрезентованих у ЗМІ, визначивши ступінь частотності їх звучання в ефірі.

Сфера застосування. Матеріали дипломного дослідження можуть бути використані під час подальших наукових розробок, при підготовці лекційних та практичних занять зі спецкурсу “Новинна тележурналістика”, при написанні курсових та дипломних робіт студентів.

ТЕЛЕКАНАЛ, ЖАНР, ТЕЛЕЖУРНАЛІСТИКА, НОВИНИ, НОВИННИЙ БЛОК, РЕПОРТАЖ, ТЕЛЕВЕДУЧИЙ, ЖАНРОВА РІЗНОПЛАНОВІСТЬ, ПРОБЛЕМНО-ТЕМАТИЧНИЙ АСПЕКТ.

МОВНІ КЛІШЕ

1. **Актуальність** – це значимість дослідження, його важливість і потрібність на сучасному етапі.

Кліше:

- У сучасному журналістикознавстві набуває першочергового значення вирішення питання...
- Сучасні дослідники виявляють підвищений інтерес до проблеми...
- Сьогодні помітно зростає інтерес до вивчення...
- Особливої уваги на сучасному етапі розвитку журналістикознавства заслуговує...
- Однією з найважливіших проблем є...
- Дискусійним залишається питання...
- Дослідження дає можливість розширити уявлення про...

2. **Наукова новизна** – це особистий внесок у визначення теми.

Кліше:

- У сучасному журналістикознавстві залишається не висвітленим питання про...
- Незважаючи на велику кількість робіт призначених функціонуванню «...», «МОЯ ТЕМА» до тепер не стала пріоритетним предметом окремого дослідження
- Поза увагою науковців залишається питання...

3. **Мета роботи** – впливає з теми роботи.

Допоміжні слова: визначити, виявити, встановити, розкрити (особливості, характер, тенденції, закономірності, типи, специфіку).

Не вживають: дослідження, вивчення.

4. **Завдання** – це ті етапи, які потрібно пройти задля досягнення мети.

- Дати визначення поняттю...
- Виділити ознаки...
- Встановити специфіку...
- Виділити основні етапи розвитку...
- Охарактеризувати основні типи...

Допоміжні слова: з'ясувати, розмежувати, висвітлити, розкрити, простежити, виявити + НАЗВА ПІДПУНКТУ.

5. **Об'єкт та предмет.** Об'єкт ширше ніж предмет. **Об'єкт** – це те, що ви будете вивчати. **Предмет** – це досліджувані властивості об'єкту. Тобто об'єкт – «Інформаційні жанри», а предмет це «Репортаж як складова інформаційних жанрів», бо репортаж (предмет) входить в поняття великого об'єкту «інформаційні жанри».
6. **Послідовність думок:** по-перше, по-друге, з одного боку ... з іншого боку, насамперед, спочатку, також, водночас, нарешті, на закінчення, наприкінці.
7. **Ступінь вірогідності:** очевидно, безсумніву, безперечно, звичайно, напевно, як відомо.
8. **Причина і наслідок:** оскільки ... тому; відтак; таким чином; у зв'язку з тим, що...; незважаючи на; з погляду на те, що...
9. **Висновки**
Допоміжні слова: отже, таким чином, від так, зважаючи на викладене вище.
Не вживати: можна зробити висновок.

